

UVODNIK / EDITORIAL

Medicinski vjesnik – Utjecaj okolišnih čimbenika na rast i razvoj djece *Medicinski vjesnik – Environmental Effects on the Growth and Development of Children*

Poštovane čitateljice i čitatelji,

radovi sadržani u ovome broju priopćeni su na Poslijediplomskome tečaju trajne edukacije I. kategorije „Utjecaj okolišnih čimbenika na rast i razvoj djece”, koji je održan na Katoličkome bogoslovnom fakultetu u Đakovu 18.-19. rujna 2015. godine. Tečaj su organizirali Katedra za pedijatriju Medicinskoga fakulteta Sveučilišta Josipa Jurja Strossmayera u Osijeku, Klinika za pedijatriju Kliničkoga bolničkog centra Osijek i Udruga za pomoć osobama s mentalnom retardacijom.

Također, sadržani su i radovi predstavljeni u okviru Programa stalnoga medicinskog usavršavanja za liječnike i medicinske sestre I. kategorije, naslovljenoga „Tajne i nedoumice u pedijatriji: hitna stanja”, koji je održan na Medicinskom fakultetu u Osijeku 17. listopada 2015. godine u organizaciji Katedre za pedijatriju Medicinskoga fakulteta Sveučilišta Josipa Jurja Strossmayera u Osijeku i Klinike za pedijatriju Kliničkoga bolničkog centra Osijek.

Istražujući nove spoznaje, posebno u genetici, autori ukazuju na posve nove mehanizme nastanka pojedinih bolesti. Analiziraju njihov klinički značaj kako bi odgovorili na brojna pitanja o nepovoljnome utjecaju čimbenika okoliša na nastanak i razvoj bolesti u djece. U novije je vrijeme ostvaren impresivan napredak u brojnim granama temeljnih i kliničkih medicinskih znanosti te javnoga zdravstva i zdravstvene zaštite. Identifikacija ključnih gena, odgovornih za nekoliko poremećaja, uključujući epilepsiju, omogućila je uvid u mehanizme koji dovode do bolesti i odredila nove smjernice liječenja. Mnoge bolesti imaju genetičku podlogu koja podliježe utjecaju okoline. To uključuje čimbenike rizika koji utječu na kvalitetu života kao što su izloženost otrovnim spojevima, utjecaj načina prehrane, razine tjelesne aktivnosti i stresnih životnih okolnosti na rast i razvoj djeteta.

Autori ukazuju na potrebu primarne prevencije te višedisciplinarnoga pristupa ostvarenoga putem suradnje pedijatrijske ordinacije i predškolske ustanove u svrhu poticanja zdravoga načina života djece i njihovih obitelji, educiranja roditelja, praćenja podataka antropometrijskih mjerenja te rane intervencije i rehabilitacije u djece rođene s neurorizicima i djece koja se ne razvijaju prema očekivanim psihosocijalnim i neuromotornim obrascima. Obitelj te brojni društveni i socijalni čimbenici također mogu (ne)povoljno utjecati na rast i razvoj djeteta, osobito onih s posebnim potrebama i poteškoćama u razvoju.

Posebno se zahvaljujemo gostujućim urednicama prof. dr. sc. Vesni Milas, doc. prim. dr. sc. Silviji Pušeljić i prim. Zdenki Konjarik, dr. med. na suradnji i nastojanju da zajedno s ostalim autorima svoja izlaganja, priopćena na simpozijima, objave u obliku cjelovitih radova u Medicinskome vjesniku kako bi upoznali stručnu i znanstvenu zajednicu s potrebom većeg promicanja tjelesne aktivnosti i zdrave prehrane, socijalne i društvene povezanosti te suradnje sa znanstvenim i zdravstvenim ustanovama, udrugama i ostalim društvenim strukturama u svrhu zaustavljanja negativnih trendova utjecaja rizičnih čimbenika u rastu i razvoju djece.

Uredništvo i Savjet nastoje pridonositi razvoju časopisa te su radovi u cjelovitome obliku dostupni na mrežnim stranicama nakladnika. Elektroničko izdanje časopisa sa sadržajima pojedinih brojeva te cjelovitim tekstovima na internetu u otvorenome pristupu (engl. *open access*), bibliografski opisanim, objavljuje se na središnjem portalu hrvatskih znanstvenih i stručnih časopisa *Hrčak*, koji na poslužitelju Srca putem protokola OAI-PMH nudi metapodatke o svakom časopisu i svakom članku prema standardu *Dublin Core*. Svi će radovi biti objavljeni i u XML formatu (strojno čitljiva datoteka).

Pozivamo biomedicinske stručnjake i znanstvenike, doktorande i njihove mentore da dio svojih istraživanja objave u našem časopisu u cilju širenja znanja i razvoja pojedinih znanstvenih disciplina, ali i na druge oblike suradnje u svrhu redovitoga izlaženja, uređivanja, promicanja i unaprjeđenja jednoga od povijesno gledano najstarijih hrvatskih medicinskih časopisa.

Naposlijetku, sadržaj časopisa želimo obogatiti objavljujući redovito studentske radove te rubrike s novostima, životopisima uglednih medicinaru, sažetcima doktorata, najavama simpozija i izvješćima sa simpozija.

Poštujući tradiciju, objavljujući zanimljive prikaze slučajeva, izvorne znanstvene, pregledne i stručne radove te druge priloge, Uredništvu je cilj ostvariti značajniji odjek kako bi se časopis uvrstio u međunarodne sekundarne publikacije.

Izv. prof. dr. sc. Domagoj Drenjančević, dr. med.,
glavni i odgovorni urednik
Ljiljana Pavičić, prof., mag. bibl.,
izvršna urednica

